



Napoleons Bonaparts

Napoleon Bonaparte

1769–1821

Trūcīga Korsikas advokāta Buonapartes ģimenē dzimušais jauneklis Napoleone, artilērijas virsnieks, kas vēlāk kļuva par slaveno ģenerāli Napoleonu Bonapartu un Francijas imperatoru, 1796. gada martā apprecēja Žozefīni de Boarnē, nabadzīgu kreolu aristokrātijas atvasi no franču kolonijas Martinikas, sešus gadus vecāku sievieti, kurai no iepriekšējās laulības bija divi bērni.

Pirmās trīs mūsu krājumā publicētās vēstules Napoleons rakstījis neilgi pēc kāzām, kad viņš bija Francijas karaspēka virspavēlnieks Itālijā, ceturrtā vēstule tapusi Austrijas karagājiena laikā 1805. gadā. Šajās vēstulēs Napoleons atklājas kā pazemīgs lūdzējs, kura laime pilnīgi atkarīga no daiļās un neiejūtīgās dzīvesbiedres (atbildes vēstulēs Žozefīne viņu reizēm pat neuzrunāja ar *tu*, lietojot formālo *vous* – “Jūs”). Tās sniedz aizku-stinošu, brīžiem gluži vai uzjautrinošu liecību par to, kā brašais karavīrs Napoleons dzenājas nopakaļ Žozefīnei pa visu Itāliju, vienlaikus vadīdams militāro kampaņu, kura padarīja viņu slavenu. Gadiem aizritot, abi laulātie pārliecinājās, ka ne viens, ne otrs no viņiem nav glabājis uzticību; arī Žozefīnes kaprīzes bija pastāvīgs nesaskaņu avots, tomēr šīs agrīnās vēstules liecina, ka Napoleons sievu ir ļoti mīlējis.



Tā kā Žozefīne nebija spējusi dāvāt imperatoram mantinieku, 1810. gadā viņu laulība tika šķirta un Napoleons apprecējās ar Austrijas erhercogieni Mariju Luīzi. Žozefīne apmetās uz dzīvi Parīzes apkaimē, un līdz pat viņas nāvei 1814. gadā abiem saglabājās labas attiecības.

Napoleons ir miris Sv. Helēnas salā, kur 1815. gadā izsūtīts pēc sakāves Vaterlo kaujā.



Žozefīnei Milānā

Vēstule sūtīta no Veronas 1796. gada 13. novembrī.

Es tevi vairs nemīlu, vēl vairāk, es Tevi ienīstu! Tu esi dumja, nejauka, pretīga, briesmīga Pelnrušķe! Tu taču man vairs neraksti, jo vispār nemīli savu vīru! Zinādama, kādu prieku viņam sagādā Tavas vēstules, Tu liedzies uzšņīpāt kaut dažas rindiņas!

Un ko tad Jūs, cienītā kundze, visu dienu tik sevišķu darāt? Kādi gan ir tie svarīgie darbi, kas Jūs tik ļoti aizkavē, ka nevarat savam maigi mīlošajam vīram aizrakstīt vēstuli? Kas tās par jūtām, kuras Jūs pārņēmušas, nostumjot malā mīlestību, to uzticīgo un sirsnīgo mīlestību, ko reiz viņam solījāt? Kurš tad ir tas jaunais, brīnišķīgais milnieks, kas Jums aizņem ikkatru dzīves mirkli, kam izdabājot, Jums paiet visa diena, tā ka rūpes par vīru vairs nenāk ne prātā? Sargies, Žozefīn, kādu nakti durvis atvērsies un es nostāšos Tavā priekšā!



Taisnību sakot, mana labā draudzenīt, es tiešām esmu noraizējies, nesaņemdamas no Tevis nekādas ziņas; žigli at-
raksti, aizpildi vismaz četras lappuses, apbērdama mani ar
tiem vārdiņiem, kuri allaž piepilda manu sirdi ar mīļumu
un jaukumu!

Ceru, ka visai drīz Tevi atkal apskaušu un noklāšu ar
simttūkstoš skūpstiem – un tie būs tik karsti kā pie ekva-
tora!

BONAPARTS

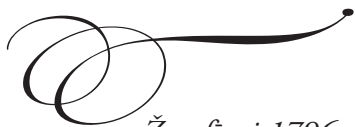
Žozefīnei Dženovā

*Vēstule izsūtīta no Milānas 1796. gada 27. novembrī trijos
pēcpusdienā.*

Es ierodos Milānā, iebrāžos Tavā *appartement*, visu pametis,
lai Tevi apskautu un samīļotu... bet Tevis tur nav! Tu trau-
cies uz pilsētām, kurās svin svētkus, kad es ierodos, Tu brauc
projām, Tavs Napoleons Tev kļuvis vienaldzīgs. Iemīlēšanās
viņā bija tikai viena no Tavām kaprīzēm, un vieglprātība
Tev neļauj palikt uzticīgai. Esmu pieradis pie briesmām un
zinu līdzekli, ar ko ārstē visas dzīves likstas un raizes. Taču
ši nelaime, kas man uzbrukusi, ir neaptverama; tiešām
neesmu to pelnījis.

Šeit es palikšu līdz 9. datuma vakaram. Taču neraizējies,
turpini vien dzīties pēc izpriecām... Tu esi radīta laimei!
Visi ir sajūsmā, Tev iztapdami, vienīgi Tavs vīrs jūtas ļoti,
ļoti nelaimīgs.

BONAPARTS



Žozefīnei 1796. gadā

Nevienu dienu neesmu aizvadījis, tevi nemilēdams, neviena nakts nav pagājusi, kad es nebūtu tevi turējis savos skāvienos; ne tasīti tējas neesmu izdzēris, domās nelamādams sevi par lepnumu un godkāri, kas mani šķir no manas dzīvības avota. Pildīdams savus pienākumus, stāvēdams karaspēka priekšgalā vai inspicēdams noņemtnes, sirdī es jūtu vienīgi savu mīļoto Žozefīni; vienīgi viņa aizņem manas domas un piepilda manu prātu. Pašlaik es no Tevis attālinos Ronas straumes ātrumā, bet tikai tādēļ, lai drīzāk varētu Tevi atkal satikt. Es strādāju pa naktīm tikai tādēļ vien, lai pasteidzinātu dienu, kad visudārgākā ieradīsies pie manis. Taču viņa Vēju mēneša 23. un 26. dienas vēstulē uzrunā mani ar "Jūs"! Ak vai, tīrais kauns! Viegļprāte, kā gan tu spēji uzrakstīt man tādu vēstuli? Tik vēsu! Un kur palikušas tās dienas starp 23. un 26. datumu, ko gan tu darīji, ka nebija laika rakstīt vīram?... Ak, dārgā, šis "Jūs" un četru dienu atstarpe liek man ar nožēlu atcerēties to laiku, kad spēju būt vienaldzīgs... Lai lāsts pār to, kurš ir manas nelaimes cēlonis! Lai viņš par sodu piedzīvo to, ko manas jūtas kopā ar pierādījumiem (tie visi liecina Tavam draugam par labu) liek piedzīvot man! Elles mokas nav ar to salīdzināmas, fūrijām nav čūsku, kas dzeltu vēl ļaunāk... "Jūs"! "Jūs"! Ak, kas gan vēl notiks pēc divām nedēļām?... Jūtos bezgala nomākts, sirdi žņaudz it kā dzelzs stīpas, un tādas domas nāk prātā, ka pašam bail... Tava mīlestība ir gājusi mazumā, bet Tu šo zaudējumu piecietīsi. Kādudien Tu mani vairs nemīlēsi nemaz... tad vismaz pasaki! Tad es vismaz zināšu, ar ko esmu šo nelaimi izpelnījies... Ardievu, mīļā sieviņ, manas dzīves laime un posts, un cerība, un spēka avots, Tu, ko es milu un



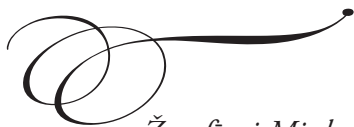
bīstos, Tu, kas piepilda mani ar maigumu pret visu dzīvo dabu un liek man sajūst kaisli, kas līdzinās trakojošam negaisam! No Tevis es nelūdzos ne mūžīgu mīlu, ne uzticību, tikai vienkārši... *patiesību*, galēju godīgumu! Kad Tu man pateiksi “es tevi vairs nemīlu tā kā agrāk”, tās būs manas mīlestības beigas un mana mūža pēdējā diena. Ja mana sirds būtu tik glēva, ka spētu mīlēt bez pretmīlas, es to saraustītu gabalos! Žozefīne... Žozefīne! Atceries, ko es Tev kādreiz sacīju: daba mani apveltījusi ar vīrišķīgu un apņēmīgu raksturu. Tevi tā veidojusi no mežģinēm un tīmekļiņiem... Vai Tu mani vairs nemaz nemīli? Piedod, mana mīļotā, mana vienīgā... pretrunīgas dziņas plēš manu dvēseli uz pusēm!

Sirds, kas pukst tikai Tev, ir pilna neizraudātu asaru, kas mani neizturami nomāc... Esmu tik izmisis, ka nespēju uzrunāt Tevi vārdā. Gaidīšu, kad Tu to uzrakstīsi un atsūtīsi.

Ardievu! Ak vai, ja Tu vairs nemīli mani kā agrāk, tad vispār neesi mīlējusi... Tādā gadījumā esmu patiesi nožēlojams.

BONAPARTS

P. S. Karadarbība šogad ir pārvērtusies līdz nepazīšanai. Liku izdalīt maizi, gaļu un zirgu barību; mana kavalērija drīz dosies ceļā. Kareivji man ir tik bezgala uzticīgi, tikai Tu vienīgā mani sāpini; Tu vienīgā esi manas dzīves lielākais prieks un mokas! Skūpstu Tavus bērnus, kurus Tu vēstulēs pat nepiemini. Kā nu ne! Ja tu to darītu, tās atkal kļūtu divtik garākas. Tad apmeklētājiem, kas ierodas desmitos no rīta, vairs nebūtu tā laime Tevi satikt. Sievietē!!!



Žozefīnei Minhenē, 1805. gada 19. decembrī

Dižā Imperatore, kopš Jūsu aizbraukšanas no Strasbūras neesmu vairs saņēmis nevienu vienīgu vēstuli! Jūs pabraucāt garām Bādenei, Štutgartei un Minhenei, neatstādama Mums ne raksta galiņu. Tā nu nav nekāda cildināma rīcība, un mīļi tas arī nav! Es vēl arvien esmu Brunnā. Krievi ir atkāpušies, esmu noslēdzis pamieru. Pēc pāris dienām izlemšu, ko īsti darīt. Nolaidieties jel no augstumiem, lai atcerētos savus vergus!

NAPOLEONS